

Svar ”Remissutgåva Jämtland Härjedalen helt uppkopplat – Bredbandsstrategi för Jämtlands län – mot år 2025” (2018-09-18).

Yttrandet har på uppdrag av John Wallon (Enhetschef för Regional Tillväxt Norra Sverige, Tillväxtverket) skrivits av Maria Stendotter, Programansvarig för Europeiska Regionala Fonden Mellersta Norrland.

Tillväxtverket vill till en början berömma Region Jämtland Härjedalen för initiativet att ta fram en aktuell bredbandsstrategi eftersom det är ett viktigt verktyg för en av de mest angelägna infrastrukturella investeringarna som sker i Sverige just nu. Tillgång till bredband är i dag en avgörande pusselbit i att stärka konkurrenskraften hos små och medelstora företag i Jämtland, ett av de fokusområden som Tillväxtverket har i uppdrag att arbeta med via bland annat finansieringsverktyg för myndigheten förvaltar.

Överlag ger remissförslaget en bra bild av nuläge samt hur utmaningarna ser ut för att nå de nödvändiga mål som även föreslås.

Nedan redovisar Tillväxtverket ett antal kommentarer kopplat till de olika kapitel och stycken i remissutgåvan.

Bakgrundsbeskrivning till Tillväxtverkets svar:

I och med att Tillväxtverket via Europeiska Regionala Utvecklingsfonden Mellersta Norrland (ERUF MN) förvaltar EU-medel för bredbandsutbyggnad i bland annat Jämtland, har myndigheten sedan 2014 varit delaktiga i samverkan med olika andra myndigheter (te x PTS), bredbandsaktörer samt med kommunerna, Länsstyrelserna och Regionerna i främst i Västernorrland och Jämtland. I första hand i syfte att främja en lyckad bredbandsutveckling där så många företag som möjligt får tillgång till att koppla upp sig på bredband.

Samverkan har varit god och nödvändig i utmaningarna som bredbandsutvecklingen har medfört. Bland annat vad gäller tillståndsansökningar för byggnation av bredband hos myndigheter och den heta marknaden vad gäller upphandling av och anlitande av underentreprenörer.

För ett fortsatt lyckat genomförande av bredbandsstrategin ser Tillväxtverket att samverkan mellan framtida berörda aktörer är en viktig faktor för att nå målen. Tillväxtverkets erfarenhet är också att i de kommuner där man både på tjänstemannanivå samt politisk nivå är inbegripen i vikten av bredbandsutvecklingens betydelse för samhällsutvecklingen så har väl fungerande modeller och metoder utvecklats för en offensiv bredbandsutveckling (se även PTS:s rapport ”Kommuners roller på bredbandsmarknaden och undantag från den kommunala

lokaliseringsprincipen”. Rapportnummer PTS-ER-2018:20 Datum 2018-06-29.)

En av de största utmaningarna med att nå föreslagna mål i strategin är finansieringen av bredbandsutbyggnaden. Eftersom många delar av det som behövs byggas ut i Jämtland har mindre möjlighet till kommersiell bärighet är samverkan mellan offentliga, privata och ideella aktörer samt offentliga medel i form av stöd till bredbandsutbyggnaden viktig för att nå både de regionala och nationella målen.

Under 2014-2020:s års programperiod för EU-medel finns möjlighet att till viss del finansiera bredbandsutbyggnaden med stöd från ERUF Mellersta Norrlands samt Landsbygdsprogrammet i Jämtland. Hur dessa möjligheter ser ut efter 2020 är dock ännu oklart och därmed behövs en beredskap och diskussion för hur detta ska lösas för att målen ska kunna nås. Här behövs det undersökas mer hur finansieringsmodeller för bredbandsutbyggnaden kan utvecklas i vardera kommuner på ett ekonomiskt hållbart sätt.

Kommentarer

2. 1. Samhällsnytta, sid 6.

En av de viktigaste grundpelarna för en utveckla välfärd är en långsiktigt hållbar tillväxt. I Jämtland är det främst de små och medelstora företagen som står för denna. För att dessa ska kunna bli fortsatt konkurrenskraftiga är bredbandsutbyggnaden och tillgång till fiber för företag avgörande. Denna aspekt är viktig att lyfta fram tidigt i remissen. Kanske redan under denna rubrik.

3.3 Om bredbandstekniker.

Sammanfattande slutsatser kring olika tekniker, sid 10.

Tillväxtverkets allmänna syn på vilken typ av bredbands som bör byggas ut.

Vid framtagning av kvalitetskrav på teknik för bredband som beviljas medel från ERUF gjorde Tillväxtverket i samråd med PTS en analys om lämpliga lägsta krav för teknik. Projektaktörer som beviljas stöd ska bygga en standard motsvarande robust fiber. Detta i syfte att trygga de behov som även kommer inom snar framtid vad gäller kapacitet. I princip innebär dessa krav nergrävd fiber med prestanda motsvarande 100Mbit/sekund (enligt PTS:s rekommendationer) tillika en extra kanalisation för möjlighet till utökad bredbandskapacitet. Detta innebär att Tillväxtverket i första hand ser att bredbandsutbyggnaden består av nergrävd fiber enligt definitionen ”robust fiber”. I särskilda fall kan det även beviljas stöd till radiolänk, men detta är ingen standardlösning vid val av teknik som finansieras av ERUF.

5.1 Visioner och mål, sid 29.

Förutom att visionen om att bredbandsinfrastrukturen ska motsvara användarnas behov av uppkoppling i syfte att skapa ett demokratiskt, jämlikt och jämställt samhälle rustat för framtiden, är det också en förutsättning för en långsiktigt hållbar tillväxt. Inte minst för små och medelstora företag i ett län som Jämtland som redan är och kommer vara beroende av bredband för att kunna driva och utveckla sina verksamheter.

5.2 Målen, sid 29.

Målen för 2020, 2023, och 2025 är nödvändiga för att tillväxt och välfärd ska kunna tryggas och utvecklas i framtiden. Därmed tillstyrker Tillväxtverket de satta målen, även om det kommer vara en stor utmaning att nå dem. Inte minst är det viktigt att signalera ambitionsnivån i syfte att mobilisera kraft och prioritera finansiering för en offensiv utveckling.

6 Vägar mot målen, sid 32.

6.1 För att nå målen behövs en aktiv samverkan mellan offentliga, privata och ideella (t ex fiberföreningar) aktörer som med tillgång till bland annat EU-stöd kan strategiskt planera och bygga ut bredbanden både så heltäckande som möjligt men också så robust som framtida behov kräver.

I strategin bör:

6.1.1 Regionens roll kompletteras med att i vissa fall även samordna och medverka i **finansieringen** i främst de områden där kommersiell bärkraft inte finns i första skedet.

6.1.2 kommunernas roll kompletteras med att dessa även bör ta fram en **lokal/kommunal bredbandsstrategi** som tydligt pekar ut hur rollerna lokalt ser ut hos offentliga, privata och ideella aktörer, eftersom detta kan variera från kommun till kommun beroende på bland annat de marknadsmässiga förutsättningarna. Dessa ska i sin tur koppla till målen i den regionala strategin.

6.1.3 Länsstyrelsens roll kompletteras med tydliga informationsinsatser och samverkan i de fall Länsstyrelsen har rollen som **tillståndsgivare**. T ex vid planering av bredbandsutbyggnad i områden som är känsliga av natur- och kulturskyddade skäl.

6.1.4 Tillväxtverkets roll kompletteras med att myndigheten fortsättningsvis deltar i länsamverkan i syfte att **stärka det strategiska regionarbetet** med bland annat finansieringslösningar inom IKT-lösningar och bredbandsutbyggnad. Dessutom verka för att i kommande programperiod skapa möjlighet för ytterligare ekonomiskt stöd för bredbandsutveckling i Jämtland.

8 Hur prioritera befintliga och framtida stöd, sid 37

Tillväxtverket instämmer i att befintliga stöd som finns att tillgå under pågående programperiod både inom ERUF Mellersta Norrland och Landsbygdsprogrammet, i första hand **bör riktas till områden där risken är störst att marknadsaktörerna inte kommer bygga bredband**. Då det finns en risk för att Sverige inte kommer få mer EU-medel för bredbandsutbyggnad i kommande programperiod kommer chanserna till fler beviljade bredbandsprojekt minskas för områden som inte byggs de närmsta åren. Vilket i sin tur riskerar medföra att målen för strategin inte kommer nås.

9 Behov av ytterligare stöd, sid 39.

Som komplement till befintliga stöd bör tilläggas att en **modell** bör tas fram för hur finansiering kan ske även utan stöd i de områden där marknadsaktörerna inte är intresserade av att bygga, med eller utan stöd. I tex i Bräcke kommun finns flera bra exempel på hur bredbandsutbyggnad har kunnat ske utan stöd men ändå finansierats med realistiska anslutningskostnader för abonnenter.

10 Uppföljning, sid 40

Vid uppföljning av bredbandsstrategin bör erfarenheter från samtliga berörda aktörer samlas in kopplat till måluppfyllelsen i syfte att samverkan ska hållas levande och aktiv till strategins mål är nådda.

Maria Stendotter
Programansvarig
ERUF Mellersta Norrland
Regional tillväxt Norra Sverige
Tillväxtverket.

Östersund 2018-11-30

Maria.stendotter@tillvaxtverket.se

08-681 65 35